

LOEIZ HERRIEU

Buguléz Kerdored

(E MEHEUEN 1792)

Péh hoari e ter loden
Ar amzér en Dispeah é Lanngedig

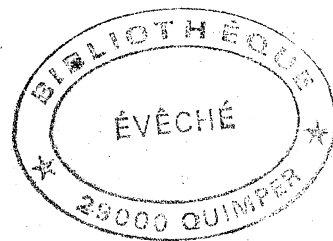
VB-3

et get *Dihunamb*
Orient
1913

Dihuennet é admollein er péh-men pé en troein hag en hoari hemb
goulen get en obérou

1.
2
ER

Buguléz Kerdored

Livreu aral groeit de Loeiz Herrieu

(E guerh é Burèu Dihunamb, én Oriant)

Ketan Feskén, <i>guerzieu</i>	(Guerhet rah).
Eit Farsal, <i>guerzieu</i>	—
Sonnenneu er Labourér-doar, <i>sonnenneu</i>	—
Kerhet de Bariz, <i>péh hoari eit er vugalé</i>	6 blank.
En Erüen hag er Rozen, <i>guerz, get deu borteled</i>	10 blank.
Le Breton Usuel, <i>dornlivr aveit diskein konz, lén ha skriü er brehoneg</i>	8 real.

AR UN DRO GET RÉRAL :

Recueil de Mélodies bretonnes, <i>ton, brehoneg ha galleg</i>	(Guerhet rah)
Istoér Breih, <i>ar bapér braü</i>	20 real.
— <i>ar bapér distér</i>	14 real.
(Distaulét e vé d'er ré e gemér éleih).	
Chansons populaires du Pays de Vannes, <i>ton, brehoneg ha galleg</i>	10 real.
Imram Mael Duin, <i>béaj burhudus</i>	10 blank

EDAN BOUT MOULLET :

Chansons populaires du Pays de Vannes (*eil livr*).
Chansons populaires du Pays de Vannes (*trivet livr*).
Supplément aux Dictionnaires du dialecte de Vannes.

10723

LOEIZ HERRIEU

Buguléz Kerdored

(E MEHEUEN 1792)

Péh hoari e ter loden
Ar amzér en Dispeah é Lanngedig

Molladen saüet get *Dibunamb*
én Oriant
1913

Dihuennet é admollein er péh-men pé en troein hag en hoari hemb
goulen get en obérour.

D'em fried karet, Vedig en Evel, e keni-
gan er péhig-hoari-men gañnet én hé
farréz ha hoariet abarh, aveit er getan
guéh, d'en eil sul a viz genvér 1913.

TUD ER PEH-HOARI

ANNA, buguléz Kerdored. 13 vlé ;

LEICHON, buguléz, 11 vlé ;

FANCHON, ur beuréz goh ;

MARI-JOB, mam buguléz Kerdored ;

PERRIN, mestréz Kerdored ;

MATOCHE, matéh Kerdored.

Ne vé ket guélet :

EN E. KALUÉ, beleg kuhet.

Buguléz Kerdored

Ketan Loden

E kreiz ur lann. Diù vuguléz e hoarn ou loñned. El loñned ne vent ket guélet. Léh en hoari e hel bout lakeit bodadeu lann ha benal arnehon.

KETAN DEVIZ

ANNA ha LEICHON é pellennein ur bann

ANNA

Er lanneg é ma hou seud, Leichon ?

LEICHON

Ia, Anna.

ANNA

Guelarzé. Nezen é helleemb hoari un tammig. Groeit é me fellen d'ein, n'em es chet mui tam labour erbet d'hobér. Hoariamb !

LEICHON

Hoari penaus ?

ANNA

Hoari moukekeheu.

LEICHON

Mar karet. Neoah ne gredan ket hor bo
hoar de hoari kalz ; rak tostat e hra d'er
hresté, kredan.

ANNA

Hoariamb ataù. Più e vo abarh ?

LEICHON

D'hou tro hiziù, me homèr ; déh é oen
mé abarh, en dé arauk hoah...

ANNA

Kerhet de guhet nezé.

(Anna e ia ér « ioud » hag e gont èl er
vugalé é hoari : unan, deu, tri...)

LEICHON

Pas ken kriù ! Mar dehé en Nasion hag
hor hleuet !

ANNA, é izellat hé boëh e gont arré :

Unan, deu, tri... (betag uigent hag e
lar nezé :)

Han de zèbrein un tam bara amonen

Hag é han de vonet aben !...

(Anna e ia de glah hé hansortéz).

DEVIZ II

ANNA, FANCHON

ANNA é chom én hé saù, spontet é huélet
un dra benak

Men Doué !

FANCHON é tegoëh dirak Anna

Nen dé ket mé e glaskeh, 'ma ? me
merhig ?

(Anna e bleg hé fen hag e chom beunek).

FANCHON, tinér

Ne zoujet ket, me hroèdur. N'em anaüet
ket ?

ANNA

Geou, memé Fanchon.

FANCHON

Leh ia ! er vugalé e anaü erhoalh er ré
goh, meit er ré goh ne anaüant ket er
vugalé. Er gohoni, er gohoni !... Meit get
più é oh hui buguléz, me hroèdur ?

ANNA

Get Albin Kerdored.

FANCHON

A ! Hui é buguléz Albin. Na de biù é
oh hui **merh** ?

ANNA

De Vari-Job er Faouid.

FANCHON

Ia, ia. M'anaù mat hou mam, me merhig: Er geh Mari-Job, béh erhoalh hé des eùé é tesaù hé ziad bugalé, bremen goeh eit biskoah... Ha hui pé hanù é vé groeit ahanoh ?

ANNA

Anna.

FANCHON

Anna. Na peh oed e hues hui ?

ANNA

Arlañné em boé groeit me hetan komunion.

FANCHON

Mat, mat.

ANNA, *hardéheit*

Na hui, mémé Fanchon, d'émen é het hui ?

FANCHON

E honn é hobér me zro, ha béh erhoalh arnein, me hroèdur peur, rak kohat e hran hag a dural nen dé ket braù bout é troein er poch én amzér-men.

ANNA

Sudarded en Nasion ne hrant ket droug d'er ré beur alkent, mémé Fanchon ?

FANCHON

Ne sellant ket, en diauled anehé ! Klaskein e hrant gout mar a dra genemb ha, ma ne laramb ket dehé, bahadeu arnomb !

ANNA

En dud fal !

FANCHON

Ia, konzet d'ein a dud fal e zo bremen ar en doar... Meit e han d'hou lezel de hoari ha de ganderhel get me zro. Marsé héneoah é hein de Gerdored de houlén lojeris, mar téhan gobér me zro ataù. Kenevo me hroèdur.

ANNA

Kenevo, mémé Fanchon.

DEVIZ III

ANNA ha LEICHON

ANNA *e glask hag e gar Leichon*
Chetu Leichon, ioud !...

LEICHON

Mé abarh. Petra fauté d'er boufam Falcon ?

ANNA

Nitra, merhat.

LEICHON

M'hé hleué é konz ag en Nasion. Petra e zou arriù hoah 'ta ?

ANNA

Nitra. Laret e hré d'ein é vezé pilet get
er sudarded mar a huéh.

LEICHON

Pilet ?

ANNA

Ia, pe ne venné ket laret dehé er péh e
houlennent geti... Meit dam de hoari en-
dro chetu. Hui abarh, ama ?

LEICHON

Ia ; kerhet de guhet. (*Hi e guh hé fen
hag e gont*).

ANNA, é érestel

Kuhet mat. M'hou kuél é sellet. Kontet
endro, me homèr.

LEICHON

Unan, deu, tri...

(*Arlerh en devout kontet, é ha de glah
Anna*).

Nag émen é ma hi fardet...

(*Kleuet e hrér ur voéh é huchal ar Lei-
chon*).

LEICHON

É vér é huchal d'ein kas me seud d'en
ahoé. Me houié erhoalh é oé tosteit mat
d'er hreisté.

Tallein e hré d'emb monet de hoari !
Kenevo, Anna ; kenevo en anderù-men.

ANNA

Kenevo Leichon. Tuchant é hein-mé eùé,
a p'arriùo en héaul aman...

DEVIZ IV

ANNA *hé unan*

Er hreisté e zo deit fonapl hiziù. Dré
voneur em es labouret mat er mitin-men.
Kenevé-sé é vehé bet laret d'ein hoah n'em
behé groeit nameit hoari. De hortoz ma
vo huchet arnein monet d'er gér é han de
bunein men guerhedad. (*Hi e gemér hé
guerhedad hag e bun, azéet ar un mén é
kosté ur bod*.)

(*Hi e gan étré hé dent er pen soñnen-
men pé un aral :*)

Merhed deit zo genoh

Ba vré a goed Kamorh (diù huéh)

Deit zo genoh ba vré, o gé !

Eit bréat er hoarh neùé

Deit zo genoh ba vré, o gé !

Eit bréat er hoarh neùé (1).

* *

Merhed deit zo genoh

Diù vré a goed Kamorh (diù huéh)

Deit zo genoh....

(1) En ton e gavér él livr : *Chansons
populaires du Paus d' Vannes*, 2e série.

DEVIZ V

ANNA ha MARI-JOB

(Mari-Job e zegoéh dré ardran kein Anna. Ar hé goar é pella' er bareu benal. Anna e gleu trouz hag e arsañ a gañnal hag a labourat. Hi sañ en un taul).

ANNA

Santéz Anna !

MARI-JOB

Mé é Anna, ne zoujet ket.

ANNA

Mam !

MARI-JOB

Ia, mé é.

ANNA

Ich ! Nag eun e hues-hui groeit d'ein !
Emen é het ? *(Boket e hrant en eil d'é-gilé).*

MARI-JOB

Aman.

ANNA

Aman ? D'hobér petra ?

MARI-JOB

D'hou kuélet 'ta, me hroèdur.

ANNA

O, me mam, ne vehet ket deit elsé hemb.

kin aveit men guélet. Laret d'ein petra zo ?

MARI-JOB

Chetu un herradig é honn kuhet azé ardran ur bod lann. Kleuet em es Fanchon é konz dohoh ; meit ne vennen ket bout guélet get hañni. Dohoh' hou unan em es d'hobér a gonz.

ANNA

Konz dohein-mé ?

MARI-JOB e azé ar er mén.

Azéet amen-étaldein. Ne houiet ket hui é pé tachad é hes un beleg kuhet ér hornad-men ?

ANNA

Perak é houlennet hui en dra-sé genein, mam ?

MARI-JOB

Honnen zo un tam ! Perak, rak m'em es dobér anehon.

ANNA

Dobér ag ur beleg ?

MARI-JOB

Merhat ; kovèsat e faut d'ein.

ANNA

Kovèsat. Dam, kerhet de Gerdored, mar-sé er vestréz e laro d'oh émen é hes unan.

MARI-JOB

Anna, me merh, kleuet-mé : ne faut ket d'ein monet de Gerdored de houlen kement-sé... Cheleuet-mé hag é han de laret er huirioné d'oh. Meit a du erbet ne vennen ket ma flatéet en dra-men : Nen des chet pelzo é oen ér vorh hag en E. Kerhoant en devoé me haset geton d'é di. « Mari-Job, emé ean d'ein, mar karet gobér er péh e larein d'oh, me rei d'oh en tu d'hobér vad de dud keh hag ar un dro de houni ur blank benak. Ataù e hues dobér erhoalh. »

« Petra e zo ret gobér, emé mé dehon ? »

« Geou, cheleuet : hui houi é hes béléan kuhet dré-zé ar er mézeu, ama, mar karet dizol d'ein é pé tachad é mant pé rein d'ein en tu d'ou diguhet, me rei d'oh kant skouid aveit peb unan ag er ré e vo kavet. A hendaral, bugalé e hues ; me geméro er bautred genein ém skol, m'ou mago ha m'ou desaùo hemb ne gousto blank erbet d'oh.

ANNA

Ha petra e hues reskondet, mam ?

MARI-JOB

M'em es goulennet geton petra e fauté dehon gobér get er véléan-sé ha ean en des reskondet d'ein é ma aveit ou has d'en ospital é pé d'er broieu aral léh ne arriùo ket droug erbet geté.

ANNA

Er vestréz e laré en noz aral neoah é vezent boutet ér prizon, ha lahet liés.

MARI-JOB

Justerhoalh, aveit parrat me arriùehé en dra-sé geté é klask en Eutru Kerhoant ou fellat doh er vro.

ANNA

Me chonjé-mé é oé aveit ou lahein é vezent klasket.

MARI-JOB

Ia merhat, sodel. En Eutru-sé hag e lak kement a boén aveit gobér vat d'en dud é Lanngedig ne vehé ket bet oeit de genid d'ein-mé argand aveit klah béléan de gas de vout lahet.

ANNA

Più houi ? mam. Eun em es mé nê vehé ur fal zén en Eutru-sé e gonzet anehon.

MARI-JOB

Ia, merhat... Laret d'ein Anna émen é hes ur beleg ?

ANNA

Ne larein ket, rak er vestréz en des dihuennet azohein a gonz a gement-sé de hañni.

MARI-JOB

Hou mestréz nen dé ket hou mam. P'en dé guir é ma hou mam e houlen en dra-

sé genoh hui hel erhoalh er laret dehi,
men Doué.

ANNA

Na ma arriùo droug get en Eutru nezé ?

MARI-JOB

Meit pas, meit pas. Honnen zo un amio-
del ! Ne vehé ket bouraploh dehon bout
én un ospital pé hoah én ur vro aral aveit
bout tré-men, é riskl bamdé a vout dalhet
get en Nasion.

ANNA

Ia, meit nezé, ne laret ket é ma mé en
des laret d'oh.

MARI-JOB

De biù e faut d'oh hui é larein-mé en
dra-sé ? Ha mezé hou mam e houi derhel
ar hé zead p'en dé ret. Laret d'ein ?

ANNA

E Kerdored é hes ur beleg é kuhet.

MARI-JOB

E ti più ?

ANNA

E ti me mestr.

MARI-JOB

Mat. E han d'er gér breman. Ne laret
ket de zén er péh em es laret d'oh, na
muioh é honn bet aman. Héneoah arlerh
koén é vein é Kerdored ; beeh fur l... Del-

let, me merh. *(Hi e ra un doublen bara a
vblank dehi)*. Kenevo me merhig a garanté.

ANNA

Kenevo, mam. *(Hi gleu er horn-boud)*.
E han mé d'er gér eùé.

MARI-JOB

Arriù é kours miren, guir é...

(En tenneris e goéh)

Loden II

Mari-Job hé unân e zo é monet de ziguh er beleg. E ma ar en hent ha béh arnehi, forh ne houï petra gobér, ha monet pé pas monet.

MARI-JOB

Mechal petra hran ?... Monet pé pas monet ? Mar dan, chetu alkent kant skouid gouniet d'ein hemb kalz a boén. Kant skouid, santéz Anna beniget ! pegement e hra en dra-sé ? Biskoah n'em es guélet kement a argant é mem buhé. En taul-sé ne vo ket mui ret d'ein labourat...

Neoah mar behé guir er péh e larér ! Mar behé guir é ma aveit ou has d'er marù é klaskér er véléan kuhet ? Me vehé mé er flatéeréz ; me vehé abek de varù beleg en Eutru Doué ; me hrehé er péh en doé groeit Judaz... O ! hirisein e hran... Doué ne bardonehé ket en dra-sé d'ein. Na mem bugalé ? Dizinouret. Mé, ne hrehé ket mui vad de zén men guélet ; pel-leit e vehé azohein èl azoh er vosen. Marsé é vehen dalhet d'er chouafined ha lahet, mé eùé... Pour omb, guir é, meit ehoel tud onest omb eùé. Biùet en des me feur-keh dén ha mé get mad hag onestiz berpet, hemb gobér geu na droug de zén. Me zo sur, a pe vehé ean aman bremen ean la-rehé d'ein pas monet... (*Hi e chonj*). Nann, nen dan ket. (*Hi ia aveit distroein*).

Neoah en Eutru Kerhouant e lar ne vo ket groeit droug dehé... Meit più kre-dein ? En dud e lar é vent dibennet. Ne gredan ket alkent. Più e vehé kri erhoalh a galon aveit lahein tud ha ne hrant kin nameit vad. Sorbienneu é en dra-sé ! Sorbienneu é ma larér kement hiziù en dé.

Ou has ag er vro, ou forbañnein aveit n'um lakei ket sudarded en Nasion ar ou zro, mat ; en dra sé e gomprennan, en dra-sé e gavan erhat hag a dra sur é ma en dra-sé e vennér gobér dehé.

Perak eùé ne blégant ket ind d'er lézen ? Ret é d'emb-ni plégein dehi. Guir erhoalh e laré er mestr-skol : « Guel é plégein d'er lézen e za arnoh aberh Doué hag aberh en dud. »

Ha nezé, sot erhoalh e vehen, a pe gavan argant a zornad hag un dén a volanté vat aveit desau me fautred, sot erhoalh e vehen raùiz.

Ohpen kement-sé, nen dé ket mé en ar-resto, sudarded e veint. Goaharzé aveit mar groant droug dehon ; mar er lahant. En dra-sen ou sél. M'er rei-mé dehé a fiars. kaer ; mar groant poén dehon, arnehé é vo er garé, me lod-mé er méz ataù...

Damb !... Eit mem bugalé é labouran. Liés erhoalh ou des bet nan, er gèh ! Nen dé ket rè dehé kaout ou goalh ur huéh benak. (*Erestel e hra hoah*).

Er goahan e zo d'hobér, chetu. Geuiér e vo ret d'ein laret. Petra larein mé ? E

fauto d'ein kovésat... kaset vein de valé !
É tein de, glah er beleg eit unan klan ?
Nag aveit più ? Aveit Matelin er Faouid
chetu. Ia kavet em es me zreu ; me laro
é hes goal arriù geton, é ma koéhet ag ur
huéen. (*E chonjal*). Meit pas ag ur huéen
d'er hours-men ag er blé. Nann ag ur hlé.
Pas muioh : guel e vo d'ein laret é ma
bet goalauzet de sudarded en Nasion,
chetu. Ia, elsen é vo. Chonjamb mat pe-
tra laret ha damb de gavet mestr er su-
darded aveit um gleuet geton...

(*En tenneris e goéh*).

— 0 —

Loden III

*É Kerdored. En dud e zo dastumet en
ti. Perrin, er vestréz, Matoch, er vatéh,
er vuguléz, bugalé aral. Er ré vras e zo é
néein, er vugalé é hoari. Er vugalé e
vleij. Nen dé ket noz hoah.*

DEVIZ I

PERRIN, MATOCH, ANNA, BUGALE

PERRIN

Hag aséet um bakein, bugalé ha pas
gobér rè a drouz pé tuchant é larein d'en
Nasion donet d'hou klah.

(*Er vugalé um cher*).

MATOCHE

Ia sord-men zou un vandennad chetal.
Nen des chet a harz dohté. Kleuet poz, ama
bugalé, petremant !... Nag er mestr, ne
hues chet doéré erbet anehon ataù ?

PERRIN

Nann. Gout e hram é ma é kosté Lann-
devan é jiboésat en Nasion ; meit ne hou-
an ket hiroh. Revo Doué geté ! En déieu-
men é ma dé Fanch er beuréz de has

tré-men. Honneh e houio marsé un doéré benak.

ANNA

Laret hé des d'ein er mitin-men, él lanneg, é vehé bet deit marsé héneoah de houlen lojeris dumen.

PERRIN

Perak ne lareh ket en dra-sé abretoh tam kig bour ! hag é vehé bet groeit koén dehi ar un dro genemb.

ANNA

N'em boé ket mui chonj moèreb.

PERRIN

O nann ! Ag en hoarieu hou pé chonj erhoalh. — De béh kours é ma hi paset ér lanneg ?

ANNA

Aldro unek eur benak merhat, un her-radig érauk mar des huchet d'ein kas me seud d'en ahoé.

PERRIN

Na d'émen é hé-hi ?

ANNA

N'hi des chet laret d'ein moèreb, laret hi des kembkin é vehé bet deit dumen mar hé dehé téhet gobér hé zro.

MATOC

Ne vein ket pél ataù é hobér ur bannig leah berùet dehi a parriùo, er vestréz.
(*Kleuet e hrér unan é skoein er en or*)

MATOC

A pe gonzér ag er biei é huélér é lost.
(*Monet e hra aveit tapout ur bodéz pri*).

PERRIN, kriù

Più zo azé ?

UR VOÉH

Mé : ur beleg e fal d'ein.

PERRIN a voéh izél

Più en amiodel-sé hoah hag e vleij ken ihuel. Na perak konz ken kriù ag er beleg, a pe zo kement é klah gout émen é ma. (*Ihuél*) Gorteit é han de zigor d'oh. (*Hi e cher hé zreu hag e ia de zigor*). Perak é huchet-hui ken ihuél ?

ER VOÉH

Me feurkeh Perrin, pardonet d'ein, n'em boé ket mui chonj ag en Nasion get en her e oé arnein.

PERRIN

Deit én ti.

DEVIZ II

EN HEVELEP TUD — MARI-JOB

MARI-JOB

Oeit é koén ?

PERRIN

Ia, oeit é. A ! hui é, Mari-Job. Petra zo 'ta p'en dé guir é tet de glah ur beleg.

MARI-JOB (*é tihostal*)

Me hèn Perrin, Matelin er Faouid e zo goal arriù geton en anderù-noz-men. Ne venné ket rein gran de sudarded en Näsion hag é hes keméret dré vil geton er péh ne venné ket rein dré vraù. Ohpen kement-sé, er heh Matelin en des tapet un taol koutel get unan ag er sudarded ha péchans é ma arriù é eur devéhan rak nen des chet a arrest d'é oed....

PERRIN

Er peurkeh ! Ardre ped eur é ma arriù en dra-sé geton ?

MARI-JOB

Ter eur benak e oé nezé.

PERRIN

Meit, donet e hra komprenasion d'ein, più en des laret d'oh hui donet dumen de glah ur beleg ?

MARI-JOB

Matelin.

PERRIN

Penaus é houié ean é oé ur beleg aman ?

MARI-JOB

Dam, me moéz keh, rè hir e houlennet genein ! nen don ket mé oeit de houlen en dra-sé geton ; rè a her e oé arnein.

PERRIN

Guir erhoalh é. Neoah, ne gomprennan ket penaus en des gouiet en dra-sé.
(*Mari-Job e hra sin ne houi ket hi eùé*).

PERRIN

Afé dam, é han de gonz doh en Eutru. Mar dé ean koutant de vonet genoh, mat ur sord.

(*Hi ia kuit*).

DEVIZ III

MATOCHE, ANNA, MARI-JOB
ER VUGALE

MATOCHE

Honnen zo un amzér divourapl, alkent.

MARI-JOB

Faut laret.

MATOCH

Bamdé ne gleuér konz meit a dreu sord-men. Emen é oh hui é labourat bremen, Mari-Job.

MARI-JOB

Er suhun-men é honn é ti Matelin. Ne houïan ket d'émén é hein tuchant. En dud ne vennant ket mui lakat gounidion.

MATOCH

D'hobér petra eùé.

MARI-JOB

Nann, p'en dé guir é skrapér ou zreu geté a geteh ma vent estet.

MATOCH

Ia ha chans dehé hoah a pe ne vé ket groeit dehé èl de Vatin pè boutet en tan arnehé. Meit petra larér dré-zé : ur beleg e zo bet tapet é Kerkadig get er mestr-skol hag é skolaerion ?

MARI-JOB

Ia laret e zo bet en dra-sé, meit kleuet em es hiziù nen dé ket guir. Deusto d'er maleurieu bout stank erhoalh, bout e zo tud hag e garehé ou lakat de vout stankoh hoah.

MATOCH

Guelarzé nen dé ket guir. Aséet ou des

erhoalh lakat ou dorn ar en Eutru Kalùe e zo aman, meit trugèré Doué, ret vehé bout ur jiboësour mat aveit derhel er had-men.

MARI-JOB

Kuhet e houï ataù, rak érauk hiziù ne houïen ket mé é oé aman (*é sellet doh hé merh*) Nag er verh, monet e hra mat geti ?

MATOCH

O ia, ampert erhoalh é, en tam anehi, meit en hoarieu e blij dehi eùé ha mar a huéh é iausk hé zeud de vonet d'hopér droug.

MARI-JOB *d'Anna*

Faut dihoal, mé merhig, faut dihoal. Mal é d'oh dilézel en hoarieu bremen.

DEVIZ IV

MATOCH, MARI-JOB, ANNA, PERRIN,
hag er réral

PERRIN, *é tonet endro*

Monet e hrei. Aben é vo prest. Matoch, hui iei get en Eutru ha get Mari-Job. Bouraploh é bout tri aveit bout deu én amzér men.

MARI-JOB

Nen dé ket er boén, dam Perrin, diran

er vateh. Me zeï mé d'er hondui endro.
Petra e veemb-ni aveit gobér hon tro ?
un eur hanter.

PERRIN

Ne vern ket. Ne houiér ket petra e hel
arriù. Guel é d'eïn é hei Matoch ar un
drò genoh. Hag elsé, mar dé didrous er
mézeu é vo kuit d'oh Mari-Job, a zonet
endro duman.

MARI-JOB

El ma kareet, ur sord. Meit ne dal ket
er boén, splann e vo hoah en tazeu. Hag
en Eutru ne vo ket é huskemant beleg
geton péchans ?

PERRIN

O nann. Gusket-é mod er vro breman,
siouah, meit anaùet mat e oé chetu.

(Kleuet e hrér trouz boteu é tichen).

Chetu ean é tichen. Kerhet ha kaset
beb a dam koed genoh. *(Hi e ra beb a ben
bah dehé).* Kerhet dré er vinotenneu ha
groeit er bihañnan a drouz e helleet. Bea
vat d'oh ha Santéz Anna béniget d'hou
koarn a bep fal zegoéh.

MARI-JOB

Kenevo Perrin, ha trugéré d'oh.

PERRIN

O, a nitra.

MATOCH

Kenevo en distro.

PERRIN

Betag en distro.

DEVIZ V

PERRIN HE UNAN GET ER VUGALE

PERRIN *e gemér hé gourhed*

Ama, Anna, guélet e hues hou mam !

ANNA

Ia moèreb.

PERRIN

Meit me chonjé é oé é Kerskoul é la-
bourat ? Penaus é ta hi ag er Faouid ?

ANNA

Ino é oé a houdé guerso ataù.

PERRIN

Na penaus en hé des hi gouiet é oé ur
beleg aman ? Kaer en dé en dén kuhet
é dreu ataù é vent anaùet kours pé dévé-
hat. Gozik em es ké bout lézet en Eutru
de vonet : de houiét ma nen dé ket un dro
fal benak e glaskér hoari dehon.

ANNA

Hui gred, moèreb.

PERRIN

Heun ! Più houi ? Hou mam ne houié
ket più en devoé laret é oé kuhet ur be-
leg aman. Treu sord-sé ne vent ket gouiet
ou unan neoah. Ret é d'unan benak bout
laret *(E cheleu)*. Chik ! me gred é kleuan

unan benak é kerhet... (*Cheleu e hrant*).
(*Un tammig arlerh é skoér ar en or.*)

PERRIN

Nen des chet achimant erbet héneoah
enta. (*Ihuel*) Più zo azé ?

UR VOÉH

Fanchon.

PERRIN

Ha, ha, chetu Fanchon.
(*Monet é hra de zigor*)

DEVIZ VI

PERRIN, ER VUGALÉ, FANCHON

FANCHON

Bennoh Doué arnoh rah, mem bugalé.
(*Hi e dosta.*)

PERRIN

Trugèré Fanchon. Hui zo hui devéhat*
hiziù ?

FANCHON

A ia dé ! Chomet onn de varbotat un
tammig é pep ti hag en héaul nen des
chet men gorteit eit monet de guh. Fal
vourein e hran é postal d'en noz neoah.
Oeit onn de vout skosellek ha liés é vé
grèsvat d'ein kaout er gerhiér de har-

pein me horv ha de barrat azohein a ru-
dellat ér fang.

PERRIN

Hui um lak hoah falloh eit m'en doh,
me heh Fanchon. Ha nen dé ket hoah noz.

FANCHON

Nann, neoah chernosat e hra. Meit na
Matoch, kollet é ?

PERRIN

Nen dé ket, digéret hé des hembkin. Oeit
e get en Eutru d'er Faouid.

FANCHON

D'er Faouid ? Unan benak klan e zo
duzé ?

PERRIN

Ia, Mari-Job, mam er vuguléz, e zo deit
aman d'er hlah aveit Matelin e zo goal
arriù geton.

FANCHON

Goal arriù geton ? Ne gredan ket. Gué-
let em es ean é Kergonan é ti er go en
anderù men.

PERRIN

Elsé hé des laret ataù. En Nasion e oé
arré tré-men é laereh gran ha boud ha
revendaill é hes saüet kann étre Matelin
hag ind, rak tapet en des hennen un taol
koutel...

FANCHON

Peurkeh Matelin !.. Fonapl é tegoéh droug alkent.

PERRIN

Meit ne hues chet débret tam héneoah, Fanchon ?

FANCHON

O ! geou, débret em es en ur zonet get me hent, rak hoant em boé. Ur banig chistr ne hrehé ket poén d'ein breman aveit lakat mem bara de zeval.

PERRIN *d'Anna*

Tapet ur chudel, plah. Tapet en hantulér eùé hag alumet goleu.

(Anna e ia de glah ur chudel, goudé é ha de glah goleu bré hag é tistro get er goleu alumet).

PERRIN *e daut chistr de Fanchon*

Ivet get iehed, Fanchon.

FANCHON

Trugèré ha iehed mat d'oh rah ha d'ergeh tud e zo é tihuen ou relijion hag ou bro.

PERRIN

Ne hues chet doéré erbet anehé ?

FANCHON

Doéré erbet. Revendaill nen des chet nitra a neùé, rak kenevé-sé em behé bet gouiet un dra benak ér vorh.

PERRIN

Bet oh bet ér vorh ?

FANCHON

Ia, bet on bet.

PERRIN

Nag ino, petra zo ?

FANCHON

Tud er vorh e zo é achiù monet de vout amœet. Nahet ou des relijion ou zud koh hag é mant breman é asé seùel ur relijion neùé.

PERRIN

Ur relijion neùé ?

FANCHON

Ha ia, digunér é oé ur jilori geté a p'en don paset ino, ur jilori sord n'em es chet kleuet hoah biskoah é mem buhé. Merhad é oent rah mœu ha mœuéz. Vil erhoalh e hrent ataù. Dirieu abad en dé é oé er vugalé skol é klah boketeu ha bareu koed kroéz aveit kampen ur meni repozoér e zo saùet é kreiz er paùé. Ar en dachen é oé plantet ur huéen e hrant *guéen er liberté* anehi aveit ma vo dalhet chonj ag er gouil. Meit ma ne vo ket dalhet chonj anehon pelloh eit ne bado er huéen-sé, me gred é vo ankoéheit fonapl; rak burhud e vo ma krogo ur huéen lakeit én doar é kreiz en han.

PERRIN

Ia.

FANCHON

Er mér en des groeit un deviz. « Nen des chet mui dobér a véléan, e laré ean, aveit goulén get Doué hon dobérieu. En dra-sé e oé mat erhoalh guéharal a pe oé sot en dud, meit bremen, p'en des splaneit héaul er liberté, peb unan e zeli konz doh Doué èl ma konz ur mab doh é dad. Petra zo dobér a véléan aveit konz en hor léh ? Er lézen e zeli chanj èl en treu aral hag er ré ne vennant ket degemér er lézen neué e zeli bout lakeit d'er marù rak parrat e hrant doh er huirioné a vout anaùet get en ol. »

N'em es chet mui chonj a rah er péh en des laret ; meit aveit achiù, ataù, é hes degaset ur boulom plouz, gusket èl ur beleg, hag é ma bet dibennet aveit diskoen d'en dud penaus e vo groeit d'er ré ne blégeint ket d'er lézen neué.

PERRIN

Keh tud, alkent !

FANCHON

Ur gafinen e zo bet kañnet nezé ha reit de rah en dud. Chetu aman unan. Hui houi hui lén Perrin... (*hi e ra er papér de Berrin*).

PERRIN e lén

*Ni ha ador Doué éternel
Hag ha kar a greiz hor halon
E gan ha hloér a voéh ihuél
E rant d'id mül adoration
P'hon es genid bet er boneur
D'en em den ag en tioëlded
De spontein en ol tiranted
Ha de barrat doh er maleur,
Doué krouéour a bep tra, ni zo ha vugalé
Krouéet (bis) eit er boneur hag en éternité.*

PERRIN

Più é en amoet en des saùet er honzeu gouli-sé ?

FANCHON

En Eutru Kerhoant.

(*Anna e saù hé fen*).

PERRIN

Ha, ia, er mestr-skol ! Kleuet em es konz anehon. Nen dé ket henneh en des groeit érestel er Bobinneg a Gerbachip hag er boutein ér prizon, hañni ne houi perak ?

FANCHON

Justerhoalh. Ean é eùé en des lakeit kement a véh de glah er peurkeh eutru Koëdeu é zo marù é miz merh paset é Hemliz, brèuet d'en ankin ha d'en diové.

PERRIN

Marsé é ma ean en des groeit érestel er beleg e oé é Kerkadig ?

FANCHON

Ean é, hag'er péh e zo goahan, é vugalé skol en des lakeit de ridek arlerh er heh beleg-sé. Er vugalé en des ean dalhet ha lakeit étre dehorn er jandarmed. Er mér en des péet chistr goudé de rah er vugalé.

PERRIN

Er penmoh ! Ma nen dé ket ur véh ! Nag er peurkeh beleg-sé petra e zo groeit dehon ?

FANCHON

Kaset é bet d'en Orlant ha hemb bout barnet é ma bet dibennet.

PERRIN

En dud dinatur ! O mem Doué na pon-
nér é pouiz hou torn arnomb..

FANCHON

En dud e lar é hes unan benak é tizo-
lein dehon kuhe er véléan ; rak ne oé
ket tu dehon de gavet beleg Kerkadig
hemb ne oé laret dehon érauk é pé tachad
é oé.

(Anna e houil)

PERRIN, é tistrocin

Petra hues Annaig a pe houillet elsé ?
Klan oh ?

(Anna e houil muioh mui).

PERRIN

Perak e houillet, reskondet a pe gonzan
dohoh.

ANNA, é joentein hé dehorn

Men Doué, men Doué !... Mam... en
Eutru Kuré... Kollet é... Ridet ar ou lerh...
(Hi e houil muioh mui).

FANCHON

Santéz Anna, petra senefi en dra-men ?

PERRIN fonapl hag ankinet

Konzet skléroh, konzet Anna, konzet,
me houi petra e iet de laret... Hou mam
é en hani e ziguh er véléan... O en diau-
léz !.

ANNA, é houillet atan

Ia, moéreb, ia, hi é, meit ridet... nen dé
ket guir er péh hé des laret d'oh... bre-
man me huél erhoalh é ma ur fal zén é
en Eutru Kerhoant-sé. O men Doué, men
Doué, marsé é ma rè zévêhat...

O me mam, me mam, me mammig peur,
perak é oh-hui oeit d'hobér er vichér-sé..

PERRIN fonapl é klah un dra benak

Perak ne lareh ket en dra-sé abretoh

merhig keb : E han ar ou lerh, ur stag, ur stag !...

(*Hi e rid er méz*).

ANNA

O ne lahet ket me mam ! Mé é en des laret....

(*En tenneris e goéh*).

—«O»—

Loden IV

EN HEVELEP TI. NOZ E.

DEVIZ I

FANCHON, ER VUGULEZ hag
ER VUGALE

FANCHON

Guél é doh hui monet de gousket, bugalé.

(*Er vugalé e ia kuit*).

Ghomet hui de zerhel mat d'ein Anna,
de hortoz ma arriùo hou moèreb ér gér.

(*Anna e houil*).

Ne houilet ket, me merh, ne houilet ket.

ANNA

Na mam, na nam, petra e vo anehi ?...

FANCHON

Ne vo groeit nitra d'hou mam, me hroèdur.

ANNA

Nann, nag er stag... (*hi e houil*)

FANCHON

Ne vé ket lahet en dud elsé. Ret e vé
bout sur érauk ou dé groeit er fal.

ANNA

Me mam mé en des groeit er fal eûé.
memé Fanchon ! O kerhet, kerhet arlerh
moéreb ha laret dehi pas lahein me mam.
(houilein e hra muih mui).

FANCHON

Hou mam e zei endro du-man, Annaig.
Ne houilet ket, me merh, ne houilet ket.
Meit penaus é hes deit spered d'oh de
laret ridek ar hé lerh ?

ANNA, *e torchein hé deulagad, hi e zifronk
dré bev diñ huéh.*

Er mitin-men, memé Fanchon, goudé
ma oh hui bet é konz dohein é ma arriù
mam genein hag hé des laret d'ein é oé
aveit ou has d'un ospital e oé, aveit parat
ne arriùehé droug geté. Goulennet hé
des genein laret dehi é pé tachad é oé
ur beleg hag em es laret, é chonjal go-
bér mat... Meit a p'em es hou kleuet é
konz, nezé em es komprennet petra em
boé groeit. O men Doué, santéz Anna...

FANCHON

Petra hreemb-ni ? Patérat ché me hroè-
dur aveit ne arriùo nitra fal na get en
Eutru na get hou mam... Laramb ur Ba-
ter hag un Ave Maria. (É hant de zeu-
hlinein a pe gleuétr trouz ha huch : Kerhet
tam Judaz, kerhet treitouréz vil.)

BOEH PERRIN KOUNARET

Digoret en or !

(Fanchon e ia de zigcr. Anna e sel di-
varhet. En un taul é huélér Mari-Job é
tonet én ti hé divréh klommet ardran he
hein, hé dillad renget, goed doh hé fas,
hé blèu a skrebill, ur mouchet ar hé beg).

DEVIZ II.

FANCHON, ANNA, PERRIN MARI-JOB
ha MATOCH

ANNA, *é houilet*

O me mam, me mam ! Nag é péh stad
é oh hui !

PERRIN, *é skoëin-ar Vari-Job*

Kerhet lon vil ! Tapet oh alkent, érauk
ma hues gellet krog ! Pe sentehen doh me
spered m'hou lahehé aman èl ur prenù !..
Meit pas, n'um gousiein ket get hou koed.
Doh er stag...

ANNA, *é terhel de houilet*

Moereb, moerebig geh, o ne lahet ket
me mam.

FANCHON *de Vatoch*

Nag en Eutru ?

MATOCB

Kuhet mat é endro, Fanchon

FANCHON

Guelarzé 'ta, men Doué. (*De Berrin*).
Emen e hues ind tapet ?

PERRIN

Erauk arriù get er Roh-Hlaz. Ur har-
deur hoah hag é oen rè zevéhat ; rak pé-
chans é oé en Nasion é hortoz ou zam un
tu benak étal er Baudri. Klé ha garh é
onn oeit ; biskoah n'em es ridet ker skan !
En Eutru Doué péchans e rè diùhar d'ein.
Arriù onn én ou rauk doh beg ivarh er
Roh-Hlaz hag ino, en ur gamdro, a pe
chonjé er bihañnan en tam teil-men, em
es fardet arnehi hag hé diskaret. Hi grié
fin forh d'hé buhé, meit gellet em es bou-
tein me mouchet, én hé beg. Matoch hag en
Eutru en des m'anaùet ag en taul ketan,
rak ne oé ket forh tioél hoah, hag hon tri
é omb deit de ben a hé lakat ér stad ma
hé guélet breman.

MATOCB

Ha poén hon es-ni bet geti aveit hé has
betag aman !

PERRIN

Ia honnen e oé ur lon hag e ziskrapé.
Guélet e hré erhoalh ne oé ket ér fest ge-
nemb. Guéh é vezé ret d'emb hé dougein,

guéh hé stleijein, guéh skoein arnehi...
Arriù omb ataù, trugéré Doué, hag en Eu-
tru Kalué nen des chet hoah en taul-men
kollet é vuhé. Meit petra hreemb-ni get
honnen breman ?

MATOCB

Petra ? Ne vehen ket-mé é noén : Azé e
hes un toul hag e chervij de grougein er
penmoh. Heneh e vo adrès aveit krougein
er gamaren-men eùé.

ANNA *e saill de Berrin*

O moéreb, ne lahet ket me mam, abala-
mor de Zoué... (*Houillet e hra*) Nen dé ket
hi e zo kablus, mé-é, mé-é...

PERRIN

Petra laret ? Hui-é ? Ia hui é merhat e
oé é kas er peurkeh eutru Kalué d'er ma-
rù... Bihañnoh a ardeu, plah...

ANNA

Geou moéreb, mé-é zo kauz d'er péh
e zo arriù ; mé é en des laret é oé en Eu-
tru aman.

PERRIN, *tér*

Tead Satan !

ANNA

Lahet-mé, mar karet, meit lausket me
mam get me bredér vihan...

FANCHON

Guir é ; nag hé seih a vugalé ?

PERRIN

Hé bugalé ! Hé bugalé !... Hama hé bugalé e zo guél n'ou devo ket mam erbet aveit kaout unan sord get honnen... M'ou mago-mé kentoh aveit lezel en diaulézmen d'hobér droug. (*De Vatoch*) Lamet er mouchet diar hé beg al kent pé tuchant é vougo...

(*Anna e houil kriùoh.*)

MATOCHE *e tisklom er mouchet.*

Deit aman lon kaill ! Péhé é neoah kaout truhé doh tud sord genoh-hui.

MARI-JOB

Pardon Perrin, pardon Matoch, pardon men Doué, pardon me zud vat... Kablus onn meit ne lamet ket mem buhé genein a gaust d'em heh bugalégeu... Ne hrein ket mui er vichér miliget-men...

PERRIN

Nann, ne hreet ket mui, meit mé-é e barrei azohoh. A pe dapér en aer, é ma ret hé lahein aben... Ar hou teuhlin, Judazen ha goulennet pardon get Doué aveit rah er goed en des ridet ar hou koal... Ar hou teuhlin !.. (*Hé e grog enni hag e hra dehi deuhlinein*).

Ha ni, merhed, laramb ur pen péden aveit trugèrkat Doué en devout pelleit en droug azoh hon tiegeh : (*Ind e zeuhlin ar en hoariléh*).

Hon tad péhani zo én néan....

...reit d'emb hiziù hor bara pamdiék...

(*Skoein e hrér ar en or*).

FANCHON

Santéz Anna béniget, en Nasion 1..

(*Rah en dud um cher. Mari-Job e saù hé fen ; donet e hra hardéhted dehi*).

PERRIN

Doué hor sekouro.

MATOCHE

Kollet omb !

(*Skoein e hrér kriùoh*)

Ur voéh plahig :

Digoret, mar plij genoh ?

(*Perrin e ia de zigor*).

DEVIZ III

EN HEVELEP RE, LEICHON

LEICHON *fonapl*

Er voéreb en des laret d'eïn donet de gas

en tam papér-men d'oh. (*é rein en tam papér de Berrin*).

PERRIN

Péh moéreb ?

MATOC

Geou, buguléz. Kerdannué é honnen.

PERRIN (*é sellet doh er papér*)

Skritur en Eutru Kalué !

(*de Leichon*)

E Kerdannué é ma en Eutru ?

LEICHON

Ne houian ket, moéreb.

PERRIN *é tigor er papér e len*

« Ne faut ket d'ein ma lammeet hé buhé get er geh voéz-sé en des neoah aséet lemel me hani genein. Hé bugalé en des dober anehi. Raksé pardonet dehi el men doé pardonet Jezuz er er groéz d'er ré en devoé ean lakeit d'er marù. Aséet hemb kin parrat ne hello mui gobér er vichér méhus hé des groeit beta bremen. Revo Doué genoh.»

KALUÉ, beleg

PERRIN (*é lezel hé divréh de goéh*)

O ! Chetu kôllet d'emb er blijadur hor

behé bet é huélet en tam teil-men é vran-sellat azé.... Start é alKent lézel tud sord men de viheïn !

MATOC

Ne cheleuet ket dohton, er vestréz. En duchentil-sé é vé berpet rè vat. Pardoñ-nein ! pardoñnein ! ne vé ket kin geté. Aveidein-mé en hani e lah pé e glah lahein e zeli bout lahet d'é dro. Ha mar lausket honnen de valé hui hel lout sur é koého en Nasion arnomb un dé benak.

FANCHON

En Eutru en des rézon ur sord. Petra e vehé ag er geh bugalé-sé... Ha marsé en dra-men e chervijo de zegas spéred dehi.

MARI-JOB

Ia me zud vat pardonet d'ein... er beuranté e lak en dén d'hobér treu mar a huéh... Ne hrein ket kin, ha mar karet rein ur léhig d'ein én hou kreu aveit kousket get mem bugalégeu, me chomo aman de labourat aveit nen dei ket mui d'ein er chonj d'hobér er péh em es groeit.

ANNA

Moéreb, truhé, truhé doh mam.. O mem Doué, men Doué. (*Hi e saill d'oh Perrin.*)

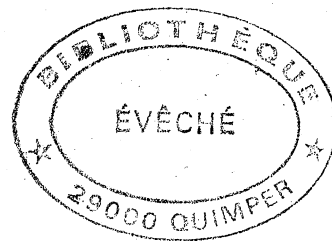
PERRIN (*e chom pen hé spered.*)

(*de Leichon*) Laret d'en Eutru em es
groeit el m'en des goulennet genein.

(*de Vatoch*) Distaget hé dehorn.

(*de Anna*) Ha hui me hroèdur, ur huéh
aral gouiet goarn genoh er péh e zeli bout
kuhet.

TENNERIS

Mollet e ti E. Le Bayon

67, ru er Morbihan, en Orient

